

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проєкт Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих питань наукової та освітньої діяльності у сфері охорони здоров'я (реєстр. № 15517)

За дорученням Голови Верховної Ради України Комітет Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (далі - Комітет) розглянув на своєму засіданні проєкт Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих питань наукової та освітньої діяльності у сфері охорони здоров'я (реєстр. № 15517 від 17.08.2026), поданий Кабінетом Міністрів України (далі – законопроект реєстр. № 15517), (протокол № 186 від 09.09.2026).

Метою законопроекту реєстр. № 15517, як зазначено у пояснювальній записці до нього, є вдосконалення окремих питань наукової та освітньої діяльності у сфері охорони здоров'я в частині забезпечення якості практичної (клінічної) підготовки здобувачів освіти та створення законодавчого підґрунтя для використання тіл померлих осіб, їх частин та анатомічних матеріалів для проведення наукових досліджень та навчання у сфері охорони здоров'я.

Законопроектом реєстр. № 15517 пропонується внести зміни до Основ законодавства України про охорону здоров'я, доповнивши їх новою статтею 20¹ «Передача та використання тіл померлих, їх частин та анатомічних матеріалів для наукових досліджень та навчання у сфері охорони здоров'я», що визначає, зокрема:

суб'єктів, які мають право отримувати та використовувати тіла померлих, їх частини та анатомічні матеріали з метою проведення наукових досліджень та навчання у сфері охорони здоров'я (наукові установи, заклади охорони здоров'я державної форми власності або заклади вищої освіти);

підстави для передачі та використання тіл померлих, їх частин та анатомічних матеріалів для наукових досліджень та освітніх цілей у сфері охорони здоров'я (письмове волевиявлення померлого або письмовий дозвіл чоловіка (дружини), батьків (усиновителів), дітей, рідних сестри/брата, діда або баби, онука (правнука) за умови відсутності письмового волевиявлення

померлого про передачу та використання його тіла, частин тіла та анатомічних матеріалів);

умови передачі незатребуваного для поховання тіла померлого для наукових досліджень та освітніх цілей у сфері охорони здоров'я (за письмовим рішенням керівника закладу охорони здоров'я державної або комунальної форми власності, в якому знаходиться тіло такого померлого);

заборону передавати та використовувати тіла померлих, їх частини та анатомічних матеріалів з метою проведення наукових досліджень та навчання у сфері охорони здоров'я під час проведення судово-медичної експертизи.

У зв'язку із запропонованими змінами до Основ законодавства України про охорону здоров'я законопроектом реєстр. № 15517 пропонуються відповідні зміни до Закону України «Про поховання та похоронну справу», зокрема:

законопроект доповнюється новим терміном «незатребувані для поховання померлі»;

закріплюється право особи надавати за життя згоду чи незгоду на передачу власного тіла для наукових чи навчальних цілей;

визначаються підстави для передачі та використання тіла померлого, його частин чи анатомічних матеріалів для наукових досліджень та освітніх цілей у сфері охорони здоров'я у разі наявності відповідного волевиявлення померлого чи його відсутності тощо.

Законопроектом реєстр. № 15517 визначається, що Порядок передачі та використання тіл померлих (у тому числі незатребуваних для поховання), їх частин та анатомічних матеріалів науковим установам, закладам охорони здоров'я державної форми власності або закладам вищої освіти з метою проведення наукових досліджень і навчання у сфері охорони здоров'я, їх використання та поховання, а також порядок вираження згоди чи незгоди на таку передачу та використання, встановлюватиметься Кабінетом Міністрів України.

До законопроекту реєстр. № 15517 додано відповідне фінансово-економічне обґрунтування.

Міністерство фінансів України не висловило зауважень до законопроекту.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловило зауваження до законопроекту реєстр. № 15517, які можуть бути враховані при доопрацюванні його до другого читання.

В ході обговорення законопроекту реєстр. № 15517 на засіданні Комітету, народні депутати України – члени Комітету відзначили актуальність запропонованого ним комплексного правового регулювання питання використання тіл померлих осіб, їх частин та анатомічних матеріалів в наукових та навчальних цілях, що сприятиме якісній підготовці в Україні професійних медичних кадрів та подальшому розвитку вітчизняної медичної науки. Також народні депутати України – члени Комітету наголосили на необхідності

створення належної системи обліку зазначених анатомічних матеріалів, їх відповідного транспортування та забезпечення біобезпеки при їх використанні.

Враховуючи вищевикладене Комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти проєкт Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих питань наукової та освітньої діяльності у сфері охорони здоров'я (реєстр. № 15517) за результатами розгляду в першому читанні за основу.

Співдоповідачами з цього питання при розгляді його на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити Голову Комітету, народного депутата України Радущького Михайла Борисовича та голову підкомітету з питань охорони здоров'я Комітету, народного депутата України Перебийноса Максима Вікторовича.

Голова Комітету

М.Б. РАДУЦЬКИЙ

